

MAGYAR LAPOK

+ 3 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen.

ROMANIA
1934.

HUNGARIA
Ing. Ramaszetter P. ...
BUDAPEST

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 125 (1567) szám * Csütörtök, 1937 július 8

Főmunkatárs:
dr Gyáriás Elemér

Franco tábornok szakít eddigi szövetségeseivel, hogy Anglia és Franciaország elismerje kormányát

Franco állítólag máris megegyezést írt alá Angliával és ennek hatására Anglia és a nemzeti Spanyolország között megindult a rendes kereskedelmi forgalom

A polgárháború közelebb áll a befejezéshez, mint remélték

Londonból jelentik: A spanyol helyzettel kapcsolatban a legutóbbi 24 órában olyan események történtek, amelyek arra engednek következtetni, hogy

a polgárháború sokkal közelebb áll a befejezéshez, mint eddig remélték.

Londoni diplomáciai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak Van Zeeland londoni látogatásának és Franco tábornok lapja, a „Diario Vasca” keddi vezércikkének. A vezércikk kifejezésre juttatja, hogy Franco tábornok fontos elhatározás előtt áll a külföldi támogatást illetően.

Egyes londoni körökben nem tartják kizártnak, hogy Franco tábornok szakít eddigi szövetségeseivel, hogy Franciaország és Anglia elismerje kormányát.

A tábornok már is megkezdte az átorientálást Anglia felé. Bizalmi embere a múlt héten Londonban járt és felajánlotta, hogy visszaküldi az idegen önkéntes csapatokat Spanyolországból, mert Bilbao bevétel után most már kevésbé akar idegen segítségre támaszkodni. Természetesen

szükséges, hogy a tulajdonon is hasonló intézkedés történjen és hogy elismerjék kormányva hadviselő jogait.

Feltűnést kelt a „Giornale d'Italia” pá-

rizsi tudósítójának jelentése, mely szerint Párizsban úgy tudják, hogy

Franco tábornok a napokban megegyezést írt alá az angol kormánnyal.

Tény az, hogy a napokban ismét megindult a rendes kereskedelmi forgalom Anglia és a nemzeti Spanyolország között. Franciaország viszont a maga részéről csak akkor hajlandó elismerni Franco kormányát, ha az olasz önkéntesek elhagyják Spanyolországot. Erre lehetőség is mutatkozik, miután Franco kijelentette, hogy hajlandó hazaengedni a külföldi önkénteseket.

A NEMZETI SPANYOLORSZÁG JEGYZÉKET INTÉZETT A NAGYHATALMAKHOZ.

Salamancából jelentik: Franco tábornok jegyzéket intézett a nagyhatalmakhoz, amelyet rádió is ismertettek. A jegyzékben a nemzeti Spanyolország azt kívánja, hogy a nemzetközi szabályoknak megfelelően ismerjék el hadviselő félnek.

— Azok a hatalmak — szól a jegyzék, — amelyek ezt a kívánságot visszautasítják, ne csodálkozzanak majd, ha látni fogják új nemzetközi politikánkat. Ezen dől el, kik a mi ellenségeink.

A nemzetközi ellenőrzés szünetelése a valenciai kormány előnyeit szolgálja — Eden angol külügyminiszter szerint

Londonból jelentik: Az angol alsóházban kedden délután ismét szóba került a spanyol kérdés.

Attlee őrnagy, a munkáspárti ellenzék vezére megkérdezte a külügyminisztertől, hogy a semlegességi bizottság mikor tartja legközelebbi ülését s mi az angol kormány állásfoglalása a spanyol ügyben?

Eden válaszul kijelentette, hogy a benemavatók bizottság pénteken délután 4 óra 20 perckor ül össze. Ami az angol kormány állásfoglalását illeti, az az marad, amit már az elnöki albizottság ülésén Plymouth lord ismertetett.

Attlee őrnagy azután azt kérdezte, hogy miután minden kétsédelem súlyos veszéllyel jár, mert a nemzetközi ellenőrzés ez idő szerint nem működik, nem lehetne-e meggyorsítani a benemavatók bizottság eljárását.

Eden: Anglia teljesen biztosította helye-

tét. Ilyen súlyos körülmények között a szóban forgó komoly kérdések megvitatásához igénybe lehet venni néhány napot. Egyébként

Anglia ígéretet tett arra nézve, hogy a saját maga által tett javaslatok mellett hajlandó a mások méltányos javaslatait is tanulmányozni és megfontolni.

Attlee ezután azt kérdezte, hogy az ellenőrzés szünetelése alatt nem folyik-e a portugál határon át fegyver- és önkéntes-szállítás a nemzetiek részére.

Eden válaszában kijelentette, hogy

az ellenőrzés szünetelése nem a Franco-kormány, hanem sokkal inkább a valenciai kormány előnyét szolgálja.

Ami Portugáliát illeti, nincs ok annak feltételezésére, hogy határain át fegyver- és csapat-szállítás folyjon.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

Népkisebbségi világnézet?

A banati magyarpárti tagozat legutóbbi közgyűlésén az elnök, Jakabffy Elemér hosszabb fejtegetést adott az Európában most egymással küzdő „világnézetekről”, úgymint a bolsevizmusról, a nemzeti szocializmusról és a liberális demokratikus rendszerről.

Az elnökről elmondotta, hogy annak tanai eleinte kedveztek a nemzeti kisebbségeknek, de aztán a kommunista gazdasági rendszer miatt éhínség támadt, s ennek leküzdését a szovjetszövetség állama úgy vitte végbe, hogy nemzeti kisebbségeinek a termelésével elégtette ki a nemzeti többséget, s így „a nemzeti kisebbségeket a többség martalékaul dobta.” „A kommunista elvek alapján létesült állam-berendezés tehát fölfalta a maga elveit.”

A nemzeti szocialista rendszerről különösen azt emelte ki Jakabffy, hogy ez a rendszer a Hitler kifejezett elvei ellenére a vallások ellen támad. Tehát „a legközpontosítottabb hatalmi rendszer sem rendelkezik olyan eszközökkel, melyekkel féken tarthatja azokat, akik a központosított hatalom ideológiájától eltérő úton járnak.”

Végül a liberális-demokratikus „világ szemléletéről” azt hozta fel a szónok, hogy se a magyar, se a román közelet nem ismerhette meg annak szellemét „a maga tisztaságában”, ahogyan az a nagy nyugati államokban érvényesülhetett. „Az igazi liberalizmus sohasem állhatja útját annak, hogy bárki a maga hite, vagy nemzeti érzése szerint éljen.” Aztán a szónok utalt az Angliában legutóbb lefolyt drámai összeütközésre, mikor egy uralkodónak is bukni kellett az ország magasabbrendű erkölcsi elveivel szemben. Idézte a szónok a Baldwin búcsúbeszédét is, melyet az ifjúsághoz tartott, hogy se állam, se király, se vezér ne legyen istentítés tárgya, hanem „higyenek a demokrácia személyiség-építő erejében, higyenek az egyéniség csodájában.” Mindezekből Jakabffy azt a végső következtetést vonta, hogy akkor lesz nemzeti életünk viharálló és boldogabb jövőjű, ha a liberális demokratikus irányt sikerül „kisebbségi társadalmunk egységesen elfogadott alapjává tenni.”

Az elnöki megnyitónak a fejtegetéseivel szemben a közgyűlés végén Lázár László műépítész szólalt fel, s szükségesnek látta megővni a közgyűlést attól a színezettől, hogy a liberáliszmus dicsőítőjének látszódjék. Utalt arra, hogy voltak ugyan a liberáliszmusnak érdekei is, de voltak óriási hibái, melyekkel elkezdte a vallásos és családi életet, s így a nemzeti élet alapjait rendítette meg. Nekünk a kisebbségi életben legfőbb menedékünk az, amit az egyházak és a keresztény alapeszme nyújthat, s így a liberalizmusba tévednünk végzetes dolog lenne. A Lázár felszólalására Jakabffy elnök ismét utalt arra, hogy ő csak a tiszta értelmű liberalizmust mondotta a kisebbségekre nézve hasznosnak, s ez a tiszta liberalizmus nem áll ellentétben az Egyházzal és nem azonosítható a kizsákmányoló kapitalizmussal.

Tudósításunk még kiemelte, hogy a közönség e kis vita végén úgy a vitázó felszólalót, mint az elnököt megtapsolta. Bizonyára bölcsen tett a közgyűlés, mikor így mindkét álláspontban méltányolta a közéletünkért való gondolkodást, az önzetlen törődést, mellyel legjobbjaink a magunk sorsának kivezető útjait

keresik. Mi is szívesen osztozunk ebben a lapsban, s egyúttal azt is elismerjük, hogy a két vitázó olyan kérdést érintett, amellyel csakugyan jó físzában lennünk. Tehát közös érdekünk van abban, hogy etekintetben megindították és fölkellették magunkon belül a gondolkodást.

Ami azonban magát a kérdés érdemét illeti, ebben inkább Lázár László felszólalásának kell igazat adnunk. Ahogyan Jakabffy Elemér a három „világnézet”-et szembeállította, az nem volt eléggé tökéletesen szemléltető. Legfőbb hibája az volt, hogy a mai vetélkedő világpolitikai irányokat mind egymással ellentétes „világnézet” alakulásoknak minősítette, holott mindhárom nem egyéb, mint ugyanazon materializmus (anyagi életben hívés) különböző megnyilatkozása. Világnézet maga a materializmus, s ezzel szemben másik világnézet az anyagon túl a lelkieknél a meglátása. A népkisebbségeknek csakugyan kell, hogy valami közös, egységes világnézetük legyen, de ezt nem szabad összetéveszteni azzal, hogy a ma küzdő világpolitikai irányok valamelyikéhez kell csatlakozniuk.

Kifejezőbben megjelölve Jakabffy azt mondotta, hogy van szélsőbaloldali, szélsőjobboldali és közbülső politikai irányzat, s hogy a kisebbségeknek erre a közbülső útra kell felsorakozniuk. Ha csakugyan a kisebbségektől függne az államrendszer ilyen vagy olyan kialakítása, akkor csakugyan szükséges volna, hogy az egymással küzdő világpolitikai irányok valamelyikéhez odacsatlakozzanak. Azonban a kisebbségek világpolitikai állásfoglalásától nem függ semmi, s a nagypolitikába való beleszólásuk csak azzal a veszéllyel járhat, hogy megosztja őket és így megosztva elnyelődnek a küzdő pártok névtelen tömegeibe. Ha a küzdő pártok valamelyike veszt, a veszteség súlya kétszeresen szakad rá az odacsatlakozott kisebbségi egyénekre. Ha pedig győz valamelyik párt, akkor is a kisebbségek a győzelemből csak utolsó sorban osztozkodhatnak, s akkor is csak egyes egyének közülük, de nem az a népcsoport, amit a kisebbségek együttvéve jelenthetnek.

A kisebbségek egyetlen politikai módszere csak az, ha a maguk népcsoportjában minél tökéletesebb társadalmi, gazdasági és szellemi tömörülést visznek végbe. Akkor állandó tömegként számot tarthatnak arra, hogy észrevegyék őket és olyan közéleti jelenségeknek tűnjenek föl, melyre nézve az állam egészének is valami gondot kell fordítania. Az ilyen gondfordítás lehet más és más a különböző világpolitikai irányok szerint, de a gyakorlati politika eddig azt mutatta, hogy mindenik irány egyformán csak akkor áll szóba a kisebbségekkel,

s akkor hajlandó a részükre valami teljesítést adni, ha ezek — önmagukban jelentőségek.

Ami az egyes politikai irányok elvi hajlandóságát illeti, ezek mind távolállanak a kisebbségek igazi elismerésétől. A bolsevizmusról tévesen mondotta Jakabffy, hogy ez a maga elveit föladta, mikor a kisebbségeket martalékul dobta a többségnek. A bolsevizmus legfőbb alapelve: a magántulajdon kiirtása, s a kizárólagos államtulajdon, amellyel szemben nemcsak minden egyes, hanem minden népcsoport is tulajdon nélküli. Ehhez képest a bolsevizmus nem „fölfalja” az elveit, hanem éppen érvényesíti azokat, mikor a kisebbségeket földönfutóvá, az állam területén ide-oda helyezhetővé és éhínségbe űzhetővé teszi.

A nemzeti szocializmus elismeri ugyan a külön népcsoportok elvét, sőt kikülönbözteti az uralkodó népből a más kisebb népeket. Ebben megvolna a negatív lehetőség, hogy a kisebbségek az önmaguk zárt egységét megcsinálják. Azonban a nemzeti szocializmus a „vér” és „faj” tekintetében vall olyan alapeszméket, hogy csak ezeket az élettani tényezőket veszi a nép egyetlen meghatározójának, a lelki közösségben való áthasonulást tagadja, s így egy-egy kisebbséget kétféleképpen is megzavar. Vértelmezés címén kiszakít belőlük sokakat és a többséghez kíván csatlakozni, vagy ugyancsak vértelmezés címén hozzájuk utal olyanokat, akik lelkileg nem tartoznak közéjük. Ez a vérségi elv tehát nemcsak a kisebbségek javára szól, hanem ellenük is kinzóan kiélvezhető. A másik elv, ami a nemzeti szocializmusban kisebbséggel szemben: a nagy állami egységre és központosításra törekvés.

Végül ami a demokráciát és a liberalizmust illeti, az éppen a maga „tisztá” alakjában elvileg a legkizáróbb a kisebbségekkel szemben. A demokrácia elvileg azt jelenti, hogy népuralom, de a nép többségének az akaratát szerinti. A kisebbségnek el kell nemulnia a többséggel szemben. Néppé, külön néppé se alakulhat, még pedig éppen a liberalizmus miatt. A liberalizmus ugyanis elvileg az egyén szabadságát jelenti az államban, de csak az

Ember küzdj és bizva bízzál!

A világűrben sok milliárd hatalmas és rejtélyes világ kering. Ott valahol egy kicsinyke pont a mi napunk és mellette csak egy hajszálnyira, csak néhány milliárd mérföldre: egy por szem a föld és rajta az ember... Az ember az ő apró, kicsinyes cselekvéseivel, büszkeségével, haragjával, irigységével, selyem vagy rongyos kötéseivel, nyomorával vagy méltóságával — röhög, tipor, gázol, gyűlöl, szeret, kacag és sir. Közben nem veszi észre, hogy szervezete pusztul, kopik, míg kínzó fájdalmak nem jelentkeznek. Nem tud enni, nem tud aludni, szédülések, gyomorfájások, lehangoltság, álmatlanság gyöttrik...

A világhírű amerikai Gastro D. gyógyszer valóságos áldás az emberiségre, mert a sympatikus idegekben keresztül magát a betegségek okát szünteti meg, gyomor-, máj-, vese- és epehólyagcselekedetében a legkiválóbb eredményeket érték el vele és már rövid kúra után álmatlanságot, ideges fejfájást, étvágytalanságot is megszüntet.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy megrendelhető 135 leí utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, București, Cal-a Victoriei 124.

egyénet, s nem ismeri el az egyének különleges népi csoportosulásait. Sőt éppen a nyugati nagy liberális államok az egyént az egyházaiktól, a hitközösségeiktől is feloldották, s ezeknek a lelki intézményeknek a társadalom szervezésére ható hivatását is szétzilálták. Lázár László a banali magyarpárti közgyűlésen joggal utalt arra, hogy a liberalizmust éppen egyházellenessége miatt nehéz a kisebbségeknek dicsőítenie.

Ami Jakabffy az angol példából a demokrácia és liberalizmus javára akart írni, az elvileg nem demokrácia volt, hanem arisztokratizmus. Nem liberalizmus volt, hanem a múlt eszmeköréhez és erkölcséhez ragaszkodó konzervativizmus. A népuralmi és szabadelvű felfogás elvileg a királydrámában a király szabad házasságkötését kívánta, s nem azt, hogy a múlt „elavult” hagyományait és az egyházi követelményeket a király tiszteletben tartsa.

Az elmondottakból kitínthetik, hogy a felsorolt három világpolitikai irányból még elvileg se alkalmas egyik se a körülötte való kisebbségi gyülekezésre.

Elfogták Salazar miniszterelnök egyik merénylőjét

Lisszabonból jelentik: A rendőrségnek sikerült elfogni a Salazar miniszterelnök ellen megkísérelt merénylet egyik tettesét, aki a bombázás után sántítva elmenekült a tett színhelyéről. A merénylő egy 30 éves portugál, Rajta ki-

vül még másik négy embert tartóztattak le a merényletben való részvétel gyanújával. A nyomozó hatóságok azt hiszik, hogy a merényletet műszakilag külföldön készítették elő.

Az aranyhajfonat

Irta: Pálföldy Margit

Sárkányország és Liliomország alig egy közhajintásra voltak egymástól. Igaz ugyan, hogy a két ország lakossága nem érintkezett egymással, de azért háború sem volt közöttük. Ennek oka az volt, hogy mindenik tartott a másiktól. A liliomfiak féltek a hegyes sárkánykormóktól és hecszű fogaktól, a sárkányfiak pedig féltek a liliomfiak erényeitől, mert tudvalevő, hogy az erény a leghatalmasabb fegyver a világon.

A két országot egy köfal választotta el egymástól s néhanapján ezen keresztül pislogtak a kíváncsi lakosok, innen oda, vagy onnan ide. Aztán ilyesmiket gondoltak:

— Odaát bizonyosan jobb az élet, mint nálunk.

Persze, bizonyosat nem tudtak egymásról, csak az volt köztudomású, hogy a sárkánykirály kincseskamrájában kilencvenkilenc arannyal teli kád van, a liliomkirálynak pedig van egy szépséges Liliomka nevű leánya, akinek aranyhaja a földet söpri.

A békés állapotnak azonban egy szép napon vége szakadt. Lehetséges, hogy a sárkánykirály fülebe is eljutott a hír az aranyhajú Liliomkáról, vagy az is lehetséges, hogy őfelsége egyszer saját szemmel is átlátta a köfalon, meglátta a gyönyörű leányt. Elég az hozzá, hogy megkérte a kezét.

Mikor a liliomkirály először olvasta el ezt a szándékot bejelentő levelet, azt hitte, hogy álmodik, vagy hogy valaki rossz tréfát csinál, csak mikor jobban szemügyre vette a sárkánycímeres

levélpapírt, akkor eszmélt a valóságra.

— De hiszen ez rettenetes vakmerőség! — Liliomkirály vérvörös lett a haragtól és csak ezt mondta a küldöncnek:

— Nem!

A kis gyík — mert ez volt a küldönc — sarkon fordult, de ezzel az ügy nem volt elintézve. Estére már egy ötpecsétes levél érkezett Sárkányországból, hogy vagy a leány, vagy háború.

Liliomkirály tanácskozába hívta tanácsosait, de lázban égett az egész ország. A liliomfiak csoportokba verődve tárgyalták a nagy eseményt.

— Ha a királykisasszony feleségül megy a sárkánykirályhoz, akkor a mi királyunk halála után biztosan a sárkány lesz az uralkodó! — a legtöbbször erre gondolt és ettől félt.

— Hát ha nem is rossz sárkány a sárkánykirály? — volt olyan, aki így gondolkodott.

— Dehogyan nem, — hangzott a válasz — hiszen mindennap egy-egy alattvalójának a fejét ebédeli meg, mert nagyon szereti a rántott velőt.

Ez sehogyan sem kellemes kilátás, mert a fejéhez a legtöbb ember ragaszkodik. Az egyik most megszólalt:

— Akkor sem lesz rosszabb helyzetünk. A mostani uralkodó is a bőrünket nyúzza le...

Ez is igaz volt. A legtöbb adófizető polgár már bőr nélkül járt.

— Igen ám, — okoskodott most egy másik — csak hogy bőr nélkül még csak lehet élni, de fej nélkül sehogyan sem.

— Legutóbb is bajosan, — bólogatott egy harmadik liliomfi — ámbár hallottam már arról, hogy az emberországokban nagyon sokan élnek fej nélkül.

Míg a nép kint az utcán így hánytavetette a dolgok állását, addig a királyi palotában is be-

jelezték a tanácskozást. Ugy döntöttek, hogy alinnak a harc elé.

A határozatnak híre ment és az egész országban felhangzott a lelkes kiáltás:

— Vesszen Sárkányország!

Liliomkirályné a háború halatára szivgőcsöket kapott, bár arra is büszke volt, hogy mindez Liliomka miatt történik.

A szende kis Liliomka pedig folyton-folyvást zokogott. Hőfehér liliom orcáján csak úgy patakzottak a könnyek, piros csikokat szantva hosszú bőrére. Szelíd angyal lelke nem tudott megbárakozni a vérontással.

— Edesanyam, — szólalt meg végül halkán — feleségül megyek a sárkánykirályhoz.

— Oh, te nemesszívű gyermek, hát fel akarsz áldozni életedet a népért?

— Fel, anyám, — felelte határozottan, aztán csendesebben hozzátette — úgy-e te is hallottál arról a kilencvenkilenc kádrol, ami arannyal teli?

Egyszerrel másnap reggel egy futár vitte Sárkányországba a boldogító ígent és három napra rá már meg is ülték a lakodalmat. A lagzi, bár pompázó volt, nagyon hasonlított egyéb esküvőhöz. A vendégek ettek, ittak, a menyasszony le-sütötte a szemét, az örömanya sírdogált és a vőlegény gyönyörködve nézegette ifjú araja aranyhaját. A fiatal pár aztán egy sárkány vontatta liliommal ékes hintóba ült s úgy utazott otthonába. A nép kendőt lobogtatott utánuk és a sárgára hervadt öreg liliommasszonyok reszkető fejjel bólogattak:

— Milyen csodaszép is volt a lelkem menyasszony!

— Milyen szörnyűséges csúf volt a vőlegény!

— Milyen szomorú az anyák sorsa, hogy oda

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Salamanca lesz a nemzeti Spanyolország fővárosa Franco tábornok átalakítja kormányát

Saint Jean de Luzból jelentik: Az United Press értesülése szerint

Franco tábornok átalakítja kormányát.

Az új kormányban, mely az eddigi ideiglenes kormányt föl váltja, gróf Rodezno volt tradicionálista képviselő veszi át a külügyi tárcát. Franco tábornok egyébként lemondott arról a szándékáról, hogy Burgost tegye meg kormánya székhelyül. Bár ott már sok épületet berendeztek a hatóságok számára, az új főváros Salamanca lesz.

**PÉNTEKRE HIVTAK ÖSSZE
A BENEMAVATKOZÁSI FŐBIZOTTSÁG
TELJES ÜLÉSÉT.**

Londonból jelentik: A benemavatkozási főbizottság teljes ülését péntekre hívták össze. Az ülésen beavatottak szerint döntés nem

várható. A pénteki ülésen szóhoz jutnak azok a hatalmak is, amelyeknek eddig nem volt alkalmuk nyilatkozni a felmerült tervről.

Londonból jelentik: A Reuter bilbaói jelentése szerint

a város nemzeti hatósága felkérte az angol kormányt, küldje haza az odaszállított négyezer menekült gyermeket.

Ez a hír Bilbao lakossága körében nagy örömet keltett.

ROMÁNIA ÉS A FRANCO-KORMÁNY.

Bucuresti. Saját tud. A Curentul foglalkozik Franco tábornoknak a világ független nemzeteihez intézett fellhívásával, hogy ismerjék el kormányát. A lap Románia és a román nép faji és gazdasági érdekének mondja a Franco-kormány mielőbbi elismerését.

Uj tervet dolgozott ki az angol kormány a benemavatkozási válság elsimitására

Párizsból jelentik: A Petit Parisien értesülése szerint a francia kormány utasította a londoni francia nagykövetet, hogy

a benemavatkozási bizottság pénteki ülésén csak az esetben fogadja el a spanyol-francia határon az ellenőrzés további fenntartását, ha tengeri ellenőrzést a mostani keretek között folytatják,

vagy ezzel egyenértékű rendszerrel helyettesítik és a portugál-spanyol határ ellenőrzését is visszaállítják.

Ha ez nem történik meg, Franciaország késedelem nélkül megszünteti a szárazföldi ellenőrzést a Pyrenneusokban.

Londonból jelentik: A Daily Herald felhívó beállításban közli, hogy

az angol kormány a benemavatkozási válság elsimitására új tervet dolgozott ki. A tervet azonban a legszigorúbban titkolják, sőt az érdekelt hatalmakat is felkérlik, hogy a döntésgig tartásuk azt titokban.

A tervet a benemavatkozási főbizottság pénteki ülésén terjesztik elő. Plymouth lord föl fogja kérni a megbizottakat, hogy egyelőre tartózkodjanak minden vitától és a tervet ter-

kell adni egyetlen leányukat!

— Milyen szerencsés a királynénk, hogy a mai világban ilyen korán és jól férjhez adta leányát!

A fiatal pár hazaérkezett. Az ifjú férj egyszeribe megszűnt gyengéd lenni, ellenben átadta feleségét két várakozó sárkány szobaleánynak:

— Aztán jól végeztétek dolgotokat!

A szobaleányok pedig megragadták Liliomkát, lebontották arany haját és elkezdtek forró vízben mosni.

A gonosz sárkánykirály ki akarta olvasztani az aranyat felesége hajából. Oh a gonosz!

— Amde mi történt? Futva fut az egyik szobaleány öfelségéhez:

— Felsőleges uram! A festék már mind lejött a királyné hajáról, egészen sötét haja lett, de aranyat nem találtunk egy szemernyit sem!

Nagyot ordított a sárkánykirály, hogy így becsapódott. No de meg is adja a magáét annak a szende, szeiíd, iruló-piruló Liliomkanak! Dühösen berontott hozzá, ám a bájos leányzó helyett már egy kardos menyecskeket talált. Liliomka szóhoz sem engedte jutni, hanem csipőre tett kezékel elébe állt:

— Megnéztem a kincses kamrádat, aztan arany helyett bor van a kilencvenkilenc kádiban. Hiszen te akkor nem vagy gazdag, csak részeges! Ebugatta, szedtevette, sárkánytojás teremtetted!

Hát bizony mindketten csalódtak, de mivel mindegyiknek volt elhallgatni valója, hat csak összebékültek. Most már aztan úgy hírlék, hogy olyan boldog házasságban élnek, akár a turbékolo gerlék. Ennél okosabbat igazán nem tehetek, legalább nem neveti ki őket senki, legfeljebb csak irigvli boldogságukat.

jesszék kormányaik elé. A válaszok megérkezéséig a terv maradjon titokban.

**A SZOVJET ISMÉT HATRÁLTATJA
A SPANYOL KÉRDÉS MEGOLDASÁT.**

Londonból jelentik: Angol lapok szerint

Ujabb haladás Magyarország külföldi adósságainak rendezése felé

Megjavult Magyarország devizahelyzete és ezért vált lehetségessé a hosszúlejratú hitelek rendezése

Budapestről jelentik: Magyarország külföldi adósságrendezése felé ujabb nagy lépés történt. A szerdán közzétett hivatalos jelentés közli a megegyezést, mely a külföldi valutákban kibocsátott, nem nosztrifikált hosszúlejratu magánadósságokra vonatkozik, melyeknek névvertéke mintegy 500 millió pengő és a magyar önkormányzatok egyházi testülete és bizonyos magánosok bocsátották ki. Az új rendezés ez év augusztus elsejétől számítva

háromévi időszakra terjed és csak a kamatszolgáltatásra vonatkozik. A rendezés értelmében Magyarország külföldi devizában fizeti a kamatokat, bizonyos, a hitelezők részéről tett engedmények alapján. A tőketörlesztésben változatlanul az eddigi helyzet marad fent. A hosszúlejratu hitelek rendezése azért vált lehetségessé, mert Magyarország deviza-helyzete megjavult.

A spanyol kérdés tárgyalása Londonban.

A spanyol benemavatkozás kérdése körül állandó tanácskozások folynak Londonban. Képeink közül a baloldalin Grandi olasz nagykövet, a jobboldalin Ribbentrop, Németország nagykövete látható, amint a tárgyalásra sietnek.

A jó tanító

*

György Lajos tanár előadása, amelyet a brasovi katolikus nagygyűlés oktatásügyi szakosztályán tartott, bizonyára sokáig emlékezetes lesz még hallgatói számára. És emlékezetes lesz a szeretetreméltó, kedves megnyilatkozás is, amelyet ez az előadás a szakosztályi ülésen elnöklő Vorbuchner püspökből kiváltott. György Lajos általános nevelésügyi kérdések fejtegetése során arra mutatott rá, hogy milyen nagy feladatai vannak a néptanítónak, mennyi mindent kell tudnia, mennyi mindenhez kell értenie, a tudomány s a gyakorlati élet milyen változatos területein kell önálló, vezető, irányító, felelősségteljes és máséval nem pótolható munkát kifejeznie. Nemcsak oktat és nevel a néptanító, hanem szociológus, közgazdász, zenész és egészségügyi szükség-munkás szerepet is vállalni kénytelen, amellet a rendszeres falumunka végzéséhez is konytania kell s nemcsak a templomban, egyházban szükséges az ő segítsége, hanem községe szövetkezetének boltjában is; de ugyanakkor a nyelvészet és népművészet terén is súlyos felelősségek terhelik: tájszavakat kell gyűjtenie, népdalok és mesék följegyzése vár rá, faluja határában minden ösvény, csúcs, lanka vagy dűlő, minden rét, mesgye, ér, tócsa vagy facsoport néha csak a legöregebbek emlékében élő elnevezését is kell kutatnia, mert azokban esetleg még fel nem tárt nyelvi adatok, néptörténeti utalások és magyarázatok roppant kincsei hevernek...

Az előadás befejeztével Vorbuchner püspök mosolyogva, kedves, tettetett gyermekséggel jegyezte meg:

— Igazán megdöbbenéssel hallottam, mennyi mindent követelünk mi a szegény, derék tanítóktól.

Igen, csakugyan sokat kívánunk és igaza van György Lajosnak; ezzel szemben édeskeveset, majdnem semmit sem nyújtunk nekik anyagiakban, tudományos felkészítésben, erkölcsi támogatásban egyaránt.

S mégis: a legszebb mesterség, irigylésre méltó működési terület a tanítóé. Lelkeket alakíthat az Isten csemetéskertjében. Szívekbe írhatja bele a nevé. Mingyárt a szülők mellé nyomulhat egymást követő nemzedékek szeretetében s tisztelet fényé hull arcára évtizedek messzeségéből visszasugárzó emlékezésben.

Nagy és boldogító erkölcsi jutalom ez. De csak a jó tanító jutalma.

Sohase felejték el két jelenetet, amelyeknek az orosz hadifogságban voltam szemtanúja.

Valamelyik szibériai állomáson fiatal baka állt kunvidéki tartalékos tisztársam elé, akit deresedő fejjel ragadott ki népnevelői munkájából a háború.

A baka csak állt és nézte ragaszkodó és meghatottságtól nedves szemmel a derék népfelkelő hadnagyot s mikor annak tekintete kutatón esett rá, nagy szeretettel kérdezte:

— Nem ismer meg, tanító ur?

Tisztársam arca felderült.

— Te vagy az, Pista?

A baka erre megcsókolta a hadnagy kezét és meg-megrebbent a szája szeglete, mialatt így szólt:

— Nem örülnék jobban akkor sem, ha a szüleimmel találkoztam volna.

És nagy vigasztalódással kezdte mesélni, mennyit kellett szenvednie Szibériában.

S a másik jelenet:

Már vörös uralom volt Oroszországban és a nélkülözésbe beleunt magyar hadifoglyok soraiból toborzott vörös gárdisták vigan nyiszalták le tisztai csillagainkat, mikor a távolkeleti mérsékeltabb uralmu vidékekről Szibéria szívébe szállítottak bennünket.

Összevont szemöldökű, zordon, dunántúli bicskás kapaszkodott fel vasuti kocsinkba, amolyan elkeseredett, földnélküli béresivadék.

— Le a csillaggal, tiszturak!

És munkához látott, hogy leszakítsa a gal-

MERCUR

SORSJEGYÁRUDA

BIZTOSITJA AZ ÖN NYARALÁSÁT

Vásároljon e sorsjegyárudától sorsjegyet az Allami Sorsjátékra és július 15.—én, amikor a 14. sorsjáték I. osztályának a huzása lesz,

NAGY NYEREMÉNYT FOG NYERNI.

Látogassa meg a

MERCUR

SORSJEGYÁRUDÁT

Helyi fiók:

DACIA BANK Rt. (Menetjegyiroda)
Oradea, B-dul Regele Ferdinand 9.

lérokról a tiszti rangjelzéseket. Már elkészült vagy ötünkkel. Védtelenül vetettük magunkat alá a fájdalmas műtétnek, mikor egyszerre, egy szelidképű népfelkelő zászlós előtt megtorpant a garázda gárdista. Lehanyaglott kezében a vasnyelű zsebkés, amellyel az önkényes lefokozásokat végezte, arcát pir futotta be és szégyenkezve, szepesge állt a tiszt előtt, mint egy megleckéztetett iskolásgyerek.

— Bocssáson meg, tanító ur, — mondotta és elkotródott a vagonból, nehogy az elvtársak észrevegyék ellágyulását.

De még emlékszem néhány hasonló esetre az élet más területeiről is.

Egy tanító barátom beszélte, hogy egyik ardeali városban, az utcán találkozott egy falujabeli leánnyal, akin már eltitkolhatatlanul látszott megtévedtségének következménye. A leány majd elsüllyedt szégyenében. Menekülni akart, de már késő volt. Megadta hát magát sorsának s volt tanítója elé lépve, lehajtott fővel rebegte:

— Ez az én legnagyobb bűnhődésem... hogy a tanító ur így látott meg engem.

Nagyobb büntetésnek érezte, mint a szülei szidalmát, vagy mint a társnői megvetését. Pedig a tanító csak ennyit mondott neki:

— Ostoba voltál, Maris.

Mindezt pedig főként az a jelenet juttatja eszembe és mondatja el velem, amely a bra-

sovi katolikus nagygyűlés egyik legnagyobb elmenye volt számomra.

A csomafalvi tizenegy tanerős felekezeti iskola igazgatójával, Ferenc Sándorral álldó-gáltam a nagygyűlés főhadiszállásának, a központi irodának udvarán.

Egyszer csak a kapunál harminc-negyven fiatal székes leány színes-rokolyás eleven csapata tünt fel, amely hangos és vidám iramlással futott-repült felénk, mint a gazdasági udvar tarka szárnyas népe, ha a „csibi-csibi” kiáltás etetésre hívja.

— Az igazgató ur! Az igazgató ur! — kiáltották.

S a következő pillanatban majd felborították szeretetteljes üdvözlésükkel volt igazgató tanítójukat, aki elhárítva a tömeges kézcsokokat, atyailag megsimagatta a lányok fejét.

Egytől-egyig frissek, tiszták, kedvesek voltak s népi viseletükben erős faji jellegzetességükben is szépek. És értelmesekek, helyes beszédűek. Mindegyiken érzett, hogy sokat hozott magával az iskolából.

— Meghallottuk, hogy itt van az igazgató ur. Azért futottunk ide. Dicsértessék...

Késő délután volt, a vasárnap kimenő vége felé. S a lányok iskolás zsbongással, boldogan ujságotlák kis életük eseményeit. Ilyeneket lehetett hallani:

— Vagyunk itt hetvenöt is csomafalvi lányok. Egész Brasov kitelik belőlünk. Minden vasárnap találkozunk a szanatóriumnál. Ott van a mi gyülekező helyünk. Együtt vagyunk egész délután. És este, fél nyolckor, mikor bucsuzkodni kezdünk, úgy sirunk... Sokan laknak szászoknál közlünk, azok tudnak már egy kicsit németül is... Jaj, igazgató ur, olyan szép volt a minap a magyar felvonulás! Kár, hogy nem látta!... Még mind megvanak a szentképek, amiket az igazgató urtól kaptunk, azok is, amiket a tisztelendő ur adott! Nekem öt van, pedig négy csillagra kaptam egyet. Nekem hat! Nekem nyolc!

És egyszerre több felsőhajtás:

— Istenem, de jó is volt az iskolában.

Két székes baka is megjelent a drága, színes csoportban.

— Idesirültünk mük is. Dicsértessék a Jézus Krisztus, igazgató ur...

...Biztos, hogy jó tanító ez a Ferenc Sándor.

(J. B.)

Megjelent!

A szövetkezés szervezéséről szóló törvény

Az érvényben levő teljes román szöveggel, magyar fordításával és tartalomjegyzékkel.

Kiadta és fordította:

Dr Borbély Lajos, ügyvéd

Ara 125 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunkban.

Kémelek a volón mellett...

Kisebbségi sofőrök ülnek a gépkocsikban és kihallgatják a hivatalos személyek beszélgetéseit

az Unversul legújabb rögeszméje

Bucaresti. Saját tud. Az „Unversul“ mai számában nagy cikket ír, ezzel a címmel: „Egy veszedelem: a kisebbségi sofőrök a nyugati határon”. Azt állapítja meg a cikkíró, hogy a nyugati határmenti városokban, Salumaretól Timisoaraig a bérautók, valamint a magángépkocsik, sőt a hatóságok autójának sofőrjei is, kevés kivétellel kisebbségiek.

Ez — írja az Unversul — nemcsak a nemzeti munkavédelem szempontjából hibázótandó, hanem azért is, mert a sofőrök kihallgathatják az autókban ülő hivatalos személyek,

katonatisztek beszélgetését s így a Magyarországra számra való kémkedés eszközeivé válhatnak. Bizonyára számos kém van e sofőrök között, — írja az Unversul. — Erre már abból is lehet következtetni, hogy egy-egy magyar sofőr sokkal fényesebb gépkocsit vezet, mint amennyit kereseti lehetőségei indokolnának. (?)

A lap arra a végkövetkeztetésre jut, hogy a kisebbségi sofőröket románokkal kell helyettesíteni, nemcsak a hatósági gépkocsiknál, hanem a bérautóknál is.

A kereskedelmi kamarák nemzetközi kongresszusa előkészítette a világgazdasági kibékülést

Németország részvétele az újjáalakításban. — A gazdasági nacionalizmus kivezető utra talál

Berlinből jelentik: Junius 28-ika óta a német birodalom fővárosában gyűlésezett a kereskedelmi kamarák nemzetközi kongresszusa, melynek megnyitói üléséről annak idején már röviden megemlékeztünk. A nemzetközi értekezleten 44 államból mintegy 800 kiküldött gyűlt össze. A megnyitói ülésen Hitler kancellár is megjelent s Göring porosz miniszterelnök tartott az összegyűlekedettekhez üdvözlő beszédet. Ebben hangsúlyozta, hogy Németország négyéves gazdasági terve nem a világgazdaságból való kikapcsolódást akarja, hanem ellenkezőleg: az abban való intenzívebb részvételt. A termelés olyan megszerzését akarják, hogy amit egyébként csak 10 év alatt érhetnek volna el, azt már négy év alatt felmutathassák. A miniszterelnök még arra is utalt, hogy

a világgazdaság jobb megszervezése érdekében szükséges annak a zavarnak a megszüntetése, melyet a háború után a magántulajdon rendszerének az állami tulajdonba való felszívása idézett elő.

Az értekezlet során Schacht német birodalmi gazdasági miniszter is felszólalt s hangsúlyozta, hogy a világgazdasági vonatkozások megjavítására irányuló minden fáradozás hiábavaló, ha a nemzetközi politika minden népnek nem biztosít kellő életkeretet és munkalehetőséget. Rámutatott, hogy a politikai elkülönülések miatt egyik nép túl van halmozva istenadta nyersanyagokkal, míg a másik népnek az ilyen anyagokat költséges kémiai eljárásokkal kell előállítania.

A világgazdasági érdekekben általános és szilárd értékmérőt kívánt, s aztán kifejtette, hogy

a gazdasági nacionalizmus csak akkor szűnhetik meg, ha a népek nyersanyagbeli és pénzügyi szükségleteit becsületesen biztosítják. A nemzetnek élnie kell és hősi halált gazdasági téren nem választhat, mert a hősi halálnál sokkal értékesebb a hősi élet.

A kamarák értekezletének az elnöke, Frowein szintén a gazdasági nacionalizmusról szólt. A világgazdasági konferencia sikertelensége után ez a nacionalizmus volt az egyetlen kivezető út, mely csakugyan új lendületet hozott a termelésbe. Azonban ez se folytatható végletekig s most már kétoldalú szerződések útján meg kell találni a nemzeti termelések megduzzadt készleteinek a kicserélését. Nemzetközi munkamegosztást is kell létesíteni.

ROOSEWELT ÜDVÖZLI A KONGRESSZUST

Berlinből jelentik: Most zárult le a nemzetközi kereskedelmi kamarák kongresszusa. A kongresszus kiemelkedő eseménye két távirat volt, amelyet az Egyesült Államok elnöke, Roosevelt és külügyi államtitkára, Hull küldött Watsonnak, a kamara új elnökének. Roosevelt távirata így hangzik:

Evek óta nagy érdeklődéssel kísérem az ön fáradozásait, melyek a kamara ügyeinek előmozdítását szolgálják. Ezen a téren bebizonyo-

sodott már, hogy a kölcsönös megértés és együttműködés gyakorlatilag milyen előnyt jelent a nemzetközi kereskedelem számára. Az Önök berlini kongresszusa olyan időszakba esik, amikor a kopprobléma megoldása kiván bölcs tanácsot. Minden ország jóléte nagy mértékben függ a kereskedelmétől, mely nemcsak a javak, hanem a kultúra és civilizáció csereforgalmát is szolgálja.

Hull külügyi államtitkár távirata is hangsúlyozta az országok közötti csereforgalom fontosságát és kifejezésre juttatta, hogy az Egyesült Államok népe mindig élénk érdeklődést tanúsított más országok gazdasági és kulturális ügyei iránt és igyekszik azokat előmozdítani.

VAN ZEELAND BESZÁMOLÓJA AMERIKAI UTJÁRÓL.

Brüsszelből jelentik: Van Zeeland külügyminiszter a kedd este tartott minisztertanácsban beszámolt amerikai utjáról. A minisztertanács után Van Zeeland újságírók előtt a hivatalos washingtoni közleménynek főleg arra a részére mutatott rá, amely szerint Amerika hajlandó közreműködni a nemzetközi kereskedelem helyreállítására irányuló munkában. Kijelentette Van Zeeland, azt hiszi, hogy küldetését mintegy hat hét múlva befejezi és akkor nyilvánosságra hozza vizsgálódásainak eredményét.

Ez egy japán piramidon hirdetés. A japán nő is értékeli a piramidon-tablettát rosszullét és fejfájás eseteiben. Mindig figyeljen a „Bayer” keresztre, amely megvédi az utánaotoktól

De Valera sem kapta meg az abszolút többséget

A helyesbített végeredmény szerint pártjának ugyanannyi mandátuma van, mint az összes ellenzéki pártoknak együttvéve

Dublinből jelentik: A most közzétett helyesbített végeredmény szerint De Valera nem kapta meg az abszolút többséget. A mandátumok ugyanis a következőképpen oszlanak meg: De Valera 69, Coosgrave 48, a munkáspárt 13, a pártokivüliek 8 mandátumot kaptak. A régi országgyűlésben De Valerának négy szótöbbsége volt a többi összes pártokkal szemben, míg most az ő pártja mandátumainak száma ugyanannyi, mint az összes ellenzéki pártoké együttvéve.

A svéd külügyminiszter hivatalos látogatásra Moszkvába utazik

Stockholmból jelentik hivatalosan, hogy Sandler svéd külügyminiszter július 8-án hivatalos látogatásra Moszkvába utazik, ahonnan július 11-én tér vissza.

TITOKZATOS TÜZ A „BÉKE-PAVILLON”-BAN! Párizsból jelentik: A Trocadero-téren lévő béke-pavilonban titokzatos tűz ütött ki, amelyet megfeszített munka árán sikerült eloltani. A pavilon díszítésének a Népszövetség munkáját dicsőítő része elpusztult. A pavillont július 8-án nyitják meg.

HAT ÉV ALATT BEFEJEZIK A NÉMET HAJÓHAD EGYSÉGEINEK ÉPÍTÉSÉT. Berlinből jelentik: A Börsenzeitung szerint hat év alatt befejezik a német hajóhad egységeinek építését és elérik az Angliával szemben megállapított 100:35 arányt. Ez idő alatt öt csatahajó, három Deutschland-típusú páncélos cirkáló, két repülőgép anyahajó, tizenegy kis cirkáló, negyven torpedóromboló és 23 tengeralattjáró épül.

Figyelem! Figyelem!

Ne mulassza el a világhírű 1937-es típusu

MERCEDES-BENZ

automobilok és teherautók

4, 6 és 8 hengeres benzin vagy Dieselmotoros elsőrangú kiviteléről meggyőződést szerezni, melyek versenyképes árban és előnyös feltételek mellett beszerezhetők

a DAIMLER-BENZ művek gyári képviselőjénél:

az N. B. PERRY automobilvállalatnál

CLUJ, Regina Maria utca 53.

A megbotozott nyolcadikosok

*

Most tartják az érettségi találkozókat.

Különösen a vén diákok találkozásán anynyi derű árad szét, hogy azzal — legalább rövid időre, — meglehet édesíteni keserű napjainkat. Irónak hálás anyag volna összegyűjteni és kiadni azokat a történeteket, amelyeket a vén diákok ilyen alkalmakkor elevenítenek fel.

A hajdan „híres aiudi kollégium” családias szellemére vet fényt az alábbi história, amelyet egyik találkozáson, deresedő, vén diák mondott el.

Idő: úgy 30—40 évvel ezelőtt.

A személyeket nem nevezzük meg, hogy miért, az kiderül a vallatásnál...

— Bennünk, — három nyolcadikost! — egyik tanárunk istenesen megbotozott... ma is megcsókolnám azt a botos kezét, ha tehetném...

A hígított spriccerből lecsúszik egy korty — többet nem bír el a magas vérnyomás — s elillan egy szippantás cigarettafüstje...

— Ugy történt, hogy lumpácius vagabundus, a három jómádár, köztük én is, egy gyönyörű májusi éjszakán kiszöktünk a konviktusból. Hogy a kellelénél többet hajtottunk fel a garatra, az kiténik azokból a nyomokból, amiket reggel hazatérőben, a portán is magunk után hagytunk s amiket nem lehetett letagadni.

Ugy délfele, amikor az agyunk is tisztult már, s amikor a duhaj éjszaka híre már az egész intézetben elterjedt s a tanári kar minden egyes tagja tudomást szerzett a történetektől, jött a pedellus, hogy: — hívat hármunkat az igazgató ur.

A „katzenjammeres” emberek bizonytalan észjárásával álltunk az igazgatói irodában, ahová egymásután szállingóztak be az óráról a tanárok. Tagadni nem lehetett s lehajtott fővel fogadtuk a reánk záporként hulló szitkokat. A nagy csendben az igazgató már „fortisszímó”-ba lovalta magát s mint mennydörgős mennykő csapott reánk: „Legalább azt mondjátok meg ripók: pernahajderek, hogy hol voltatok?”

Még lejjebb engedték fejünket s meg sem mukkantunk. A csendben ekkor a villám lecsapásával fenyegetett. Éppen akkor nyitott be N. német tanárunk, aranyos drága ember, aki szigorú volt ugyan, de igazságosságáért és jószágért mindnyájan szerettük.

Dísznó, kutya pernahajderek... beszéljétek, különben közéték vágok... hol voltatok az éjjel? — kérde újra az igazgató.

Egyikünk felszegen felemeli a fejét és vakmerő szemtelenséggel párosult szerénységgel alázatosan mondja:

— N. (a német tanár) úrnál voltunk vacsorán.

Az igazgató és a tanári kar nagyot nézett s mi azt hittük, most menten elnyel a föld bennünket.

Am a föld nem nyeli el, hanem az igazgató odanyújtotta a szalmaszálat:

— És ha szabad tudnom, miért nem jelentettétek be ezt a nagy megtiszteltetést?

Pillanatnyi szünet.

— Mert olyan későn hívtok meg, hogy már nem volt lehetőség a bejelentésre, göngyölté tovább a hazugság gombolyagját ugyanaz a hang, ha lehet még szemtelenebb alázatossággal.

A lélegzetet elállító kínos csendet N., a német tanár törte meg.

— Máskor korábban hívtok meg benneteket. Már most előre bejelentem igazgató úrnak, hogy ezek a fiúk holnap este 9 órakor nálam vacsoráznak. Szíveskedjék hozzájárulni.

Hogy miként kerültünk ki az irodából, arra már nem emlékszem. De másnap este 9 órakor N. német tanár úr lakásán voltunk. Drukkoltunk és — a terített asztal láttára kuncogtunk... Egyszer csak a másik szobából át szólt a tanár úr:

— L! Gyere be.

Bementem. Jelzem, nem én találtam ki a

É lépések a szerencse felé vezetnek...
ha azokat a

COLECTURA OFICIALĂ

felé irányítja.

Helyi fiók:

Colectura Oficială

Oradea, B-dul Regele Ferdinand No. 11.

Letartóztatták a csendesóceáni szovjet hajóraj parancsnokát és a távolkeleti hadsereg számos magasrangú tisztjét

Tokióból jelentik: A Japán Domei iroda közlése szerint a moszkvai kormány rendeletére a távolkeleti szovjet hadsereg számos magasrangú tisztjét tartóztatták le. Letartóztatták a csendes

óceáni szovjet hajóraj parancsnokát, Vikovot és a kabarovezki szovjet hadsereg politikai osztályának vezetőjét, Petrovot is. A letartóztatottakat Moszkvába szállították.

Ujabb erőszakosságok készülnek a fővárosi ügyvédi kamarai választáson

A kormányra további feladai hárul a rend fenntartása tekintetében

București. Saját tud. Az ilfovi ügyvédi kamarai tisztikar választások előcsatározásai „y lehovességgel folynak. Az ügyvédi kamara jelenlegi vezetői, akik mind szélső jobboldaliak, szavazókönyvecskéket bocsátottak ki, holott a szabályzat szerint a szavazáshoz elegendő az ügyvédi személyazonossági igazolvány s ezeket a szavazókönyvecskéket a zsidó, a többi kisebbségi, valamint a demokrata érzelmű román ügyvédeknek nem adják ki.

A kisebbségi és a demokrata ügyvédek ezér panasszal fordulnak Sassu igazságügyminiszterhez.

Az ügyvédi kamarákban zajló eseményekkel kapcsolatban Tatarescu és Sassu tegnap hosszas tanácskozást folytattak. A kormány, úgy látszik, továbbra is fenn akarja tartani a rendet ezen a területen, úgy ahogy az ilfovi választások alkalmával tette.

vakmerő hazugságot. Atvezetett két szobán, minden ajtót betett maga után. Az utolsó szobában elővette a hátra tett testes nádpálcát és úgy elnadragolt vele, hogy sohasem felejttem el. Fájtak az ütések, de még inkább a szégyen, szerettem volna sírni, de visszafojtottam.

— Most menj és küldd be K-t! De egy szó se szólj a történetekről!

— Majd bolond vagyok, csak hadd hazúzzák ki ők is a butrit.

K. bement. Erősen kipirult arccal jött vissza.

Utána bement V. Ó volt az öletés hazudozó. Ó maradt utolsóznak. Mikor visszajött, úgy tett, mintha mosolyogni akarna. Mű kaphatott szegény?

Nemsokára bejött a tanár úr s leült — hármunkkal vacsorázni.

— Megmentettelek titeket a kicsapástól... Talán még most haragusztok, de jön majd idő, amikor hálásak lesztek a megnadragolásért... Most többet erről ne essék szó. A jövőre pedig vonjátok le a tanulságokat!

A vacsora végeztével már nevetgélünk, adomáztunk s amikor elmentünk, kezét akartunk csokolni.

Ennek köszönhetem, hogy belőlem ügyvéd lett! Mert mi lett volna belőlünk, ha történetesen kicsaptak volna?...

VARADY ISTVÁN.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

KÖLFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 400
negyedévre 210, egy óra 70 lejt.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 13.

Csapatokat nem örvényez meg és nem adnak vissza.
Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése
mint a várható időjárás: Mérsékelt északnyu-
gati, északi szél, több helyen zivatar, a hőmérsék-
let főleg északon kissé csökken.

KANONOKI ELŐLEPTETÉSEK. Timi-
soara. Saját tud. Magyar Pál prelátnak, ka-
nonok halálával a székeskáptalanban az éneklő
kanonoki hely megüresedett és ezáltal új be-
osztás vált szükségessé. Az új beosztás most
megtörtént. Amíg a káptalan rangban legidő-
sebb két tagja, **Blaskovics Ferenc** prelátnak,
nagyprépost és **Kayser Lajos** prelátnak, ol-
vasó-kanonok eddigi helyüket megtartották, a
többi káptalani tagot előléptették. Magyar
prelátnak helyére **Olasz József** prelátnak ke-
rült az éneklő-kanonoki helyre, **Ferch Mátyás**
prelátnak örkanonok lett, **Vegling János**
apátkanonok a senior-kanonoki és **Unter-
weger Lotár** dr. szeremináriumi rektor a
junior-kanonoki helyre került. A néhai **Bon-
náz Sándor** püspök által alapított két kano-
noki stallum — a hetedik és a nyolcadik hely
— értesülésünk szerint egyelőre betöltetlen ma-
rad. A Szentszék ugyan legutóbb erre a két
helyre nevezte **Unterweger drt** és **Sorbán**
Kornél dr., inuui plébánost, a kormányhatóság
azonban a két állás rendszeresítését eddig még
nem ejtette meg. **Unterweger dr** most máris
előlépett a hatodik káptalani tagságra, **Sorbán**
dr pedig természetesen a Szentszék által ki-
nevezett valóságos kanonok marad, ha nem is
tölti be stallumát.

**SZEPTEMBERBEN TARTJA MEG REND-
KIVÜLI ÜLÉSÉT A PARLAMENT.** Bucuresti.
Saját tud. Az egyik esti lap szerint **Tatarescu**
és **Bratianu Dinu** megbeszéléseik során arra
az elhatározásra jutottak, hogy a parlamentet
szeptember 5—13 között rendkívüli ülészakra
kell összehívni, a szünetben hozott rendelet-
törvények jóváhagyása s néhány pénzügyi jel-
legű törvény megszavaztatása céljából.

**TELJES SIKERREL JÁRT AZ ATLANTI
OCEÁN FÖLÖTT POSTASZÁLLÍTÓ RE-
PÜLŐGÉP ELSŐ UTJA.** Londonból jelentik:
Az Atlanti óceán feletti utas- és postaszállító
repülőgépjárat első útja teljes sikerrel járt. Az
Amerikából. Uj-Fundlandból útnak indult
Clipper kedden délelőtt 10 óra 50 perckor —
12 óra 40 percnél utána — leszállt Irország-
ban. A repülőterén maga **De Valera** és a lég-
ügyminisztérium egyik magasrangú tisztje-
lője fogadta a repülőgépet. Az Irországból in-
dult **Caledonia** 16 óra 46 perc alatt tette meg
az útát nyugati irányban és déli 12 óra 30 per-
ckor érkezett meg Uj-Fundlandba, ahol szintén
ünnepélyes fogadtatást készítettek elő számá-
ra. Mindkét gép négy motoros. A **Caledonia**
maximális sebessége óránként 300 kilométer.
A **Clipper** kapitánya kijelentette, hogy az idő-
járás kedvező volt. Útjuk pompás volt; a re-
pülőgép személyzete különösen érezte magát és
olyan nagy volt a kényelme, hogy megérkezés
előtt a gépen meg is borotválkozott.

Összehívták Mures megye választott tanácsát.
fargu-Mures. Saját tud. Porubski megyefőnök
július 12-re hívta össze a muresmegyei tanácsot.
Ezen a közgyűlésen alakult meg a legutóbbi vár-
megyei közigazgatási választások alapján össze-
ülő tanács. A választás ugyanis a Magyar Párt
győzelmével végződött, de a mandátumokon
egyenlő arányban osztozik a legtöbb szavazatot
kapott három párt. A tanácsban öt-öt helyet kap
a Magyar Párt, a Liberális párt és a Nemzeti Pa-
rty.

**Jogerősen felmentették Abrudbányai Ede or-
szággyűlési képviselőt, az államellenes izgatás
vádja alól.** Tg.-Mures. Saját tud. Dr. Abrudbányai
Ede országgyűlési képviselő államellenes izgatási
perében a tg.-muresi ítélőtábla felmentő ítéletet
hozott. Dr. Abrudbányai ugyanis még 1934-ben be-
számoló körúton volt Odorheiu vármegyében. Po-
rumbeni községben Popa Augustin községi jegy-
ző feljelentette a képviselőt, hogy beszédében ál-
lamellenes kitételeket használt. A feljelentés
alapján el is ítélte Abrudbányai képviselőt az
odorheiu törvényezék 10 napi államfogházra és
5000 lei pénzbüntetésre, amit dr. Abrudbányai
megfellebbezett a tg.-muresi táblához. A tábla
mult hó 29-én foglalkozott az ügygel, de véle-
ményeltérés miatt ítélethozatalra csak most ke-
rült sor. A tábla ötös tanácsa felmentette dr. Ab-
rudbányai Edét a vád alól. Az ügyész nem fel-
lebbezett, s így az ítélet jogerős.

PAPSZENTELÉS HUNEDOARAN. Va-
sárnap, július 4-én nagy ünnepe volt a romá-
nai ferences rendtartományának. E napon a
rendtartomány nyolc ifjú kispapját szentelte
pappá **Vorbuchner Adolf** segédpüspök. A rit-
ka és fényes szertartás alkalmával a nép a
ferencesek szép templomát szívnélküli megtöltöt-
te. Nemesek katolikusok, de más vallásúak is
sokan vettek részt a nagy eseményt jelentő fen-
sleges szertartáson. Mikor a nyolc ifjú pap le-
borult az Ur oltárához, alig maradt szem szá-
razon. A papszentelésen a rend részéről a kö-
vetkezők vettek részt: **P. Sándor Vitális**, tarto-
mányfőnök, **P. Biró Lőrinc dr.**, amerikai ma-
gyar misszionárius és a teológiai tanárok tel-
jes számban. Ezenkívül a világi papság részé-
ről megjelent **Veress Ernő**, dr. **Maczalik Győ-
ző**, teológiai tanár, pápai kamarás és dr. **Jénki**
Ferenc, régens, pápai kamarás. Az újonnan
szentelt fiatal papok mindnyájan július 11-én
mutatják be első szentmiseáldozatukat. Még
pedig: **P. Moldován Artur Tasnadon**, **P. Ser-
bán Aurél Vingán**, **P. Sebestyén Fábán Hun-
edoaran**, **P. Jakab Lajos Lupeniben** (jud.
Odorheiu), **P. Szabó Sebestyén Fenesul Sasen-**
cen, **P. Fejér Ignác Ghelántán**, **P. Zsók Ottó**
Devan és **P. Oswald Vencel Palotán**. A nyolc
újonnan szentelt pap a ferences rendtartomány
nagy erősödését jelenti.

**Dr. Pop Valér fogadta a satumarei Iparos Ottho-
n küldöttségét és Baia-Maren felavatta a romá-
n kisiparosok zászlóját.** Saját tud. Dr. Pop Va-
lér kereskedelmi és iparügyi miniszter Satu-
Maren fogadta az Iparos Otthon küldöttségét, **Kon-
dor Gedeon** elnök arra kérte a minisztert, lépjen
közbe az Iparos Otthon ingatlan ügyében, amit a
miniszter meg is ígért. **Pop Valér** kedden reggel
Baia-Marera utazott, ahol a vasúti állomáson
ünnepélyesen fogadták. A főtéren felállított ol-
tárnál dr. **Russu Alexandru** görög katolikus
püspök istentiszteletet tartott és megáldotta a
román kisiparosok zászlóját. Dr. **Pop Valér** beszé-
dében kijelentette, hogy a román iparoság szer-
vezettségére nagy szükség van és az országban a
román elemnek kell érvényesülnie. Az ünnepség
után **Pop Valér** a román kisiparosok helyiségébe
vonult, ahol **Ionescu** alpolgármester átnyújtotta
a védnöki okiratot. A miniszter ezután kiosztotta
azokat a szerszámokat, amelyeket az állam vásá-
rolt a román kisiparosok részére.

* **Losszu idő óta fekvő betegek a természetes**
„**Ferenc József**“ keserűvizet nagyon szívesen isz-
szák és annak gyere, biztos és mindig kellemes
hashajtó hatását általában dicsérik. Az orvo-
sok ajánlják.

Teológusok nyaraltatása. Timișoara. Saját
tud. A teológia növendékei, számszerint huszon-
hatan, ezidén először nyaralnak együtt, tanáraik
vezetése alatt. Nyaralóthozuk a ciclovai plébá-
niának, amely egyébként üresen áll. Egészséges,
hegyes vidéken fekszik **Ciclova**, a magaslaton
épült templom előtt apró tengerszemek. A teoló-
gusok egy hónapig maradnak együtt **Ciclován**,
amelyet a környékbeli nép **Mária-Ciclovának** is
neve: templomába **Sarlós Boldogasszon** napján
sok községből processziókban elzarándokolnak a
hívek. A teológusok ciclovai nyaraltatását, értesü-
lésünk szerint, rendszeresítik, azaz évente meg-
fogják ismételni.

**TOVÁBB ZAJLIK A TILEA-MANIU-
ÜGY.** Bucuresti. Saját tud. A **Dreptatea** teg-
nap esti száma folytatja a vitát, amely az
uoarai beszéd körül kialakult és büntársi vi-
szonyt állapít meg **Tilea** és a kormány között.
Pedig. — írja a lap. — a Nemzeti Parasztpárt-
nak mindig monarchikus és királybű magatartása
volt, amit azonban a liberálisokról nem
lehet állítani. Ezt kívánatra okmányokkal is
tudja igazolni a **Dreptatea**, olyan okmányokkal
is, amelyek **Tatarescunak**, a jelenlegi minisz-
terelnöknek aláírását viselik.

Tökéletes

FÉNYKÉPEK

PERUTZ filmekkel

és LEMEZEKKEL.

Perutz

Feljegyzések

Kevés tanulságosabb olvasmány került
mostanában szemünk elé, mint az a gyü-
temény, mely a minapi bucaresti országos ügy-
védi kongresszus szónokainak előadásait im-
máron szövezerinti szövegben tárja az ország ro-
mán nyilvánossága elé. Ezek közül is a leg-
tanulságosabbnak **Istrate Micescu**-nak be-
szédét találtuk. Tanulságosnak, mert megtanul-
tuk ebből, mennyire bizonytalan terület az, mit
a legbiztosabbnak szokás tartani: a jogé.

Micescu, kit nagy jogtudósának tisztelnek,
ebben a beszédében az ellen tiltakozik lazás
lendülettel, hogy a kisebbségi szerződéseket
csak néhány kisebb államnak varrták a nya-
kába, míg a nagyok kivonták magukat e sza-
bályozás és az ellenőrzés alól, mely azzal jár.
Az egyenlőtlen esete nyilvánvaló. Minden
jognak fundamentuma és első alapköve pedig a
jognak örök axiomája, hogy „amit nem akarsz
magadnak, ne csináld másnak”. Ha tehát nem
akartak a nagyhatalmak eféle helyzeteket ma-
guknak, nem volt arra sem joguk, hogy azt
másoknak előírják.

De hiszen — tesszük hozzá minden meggyő-
ződés nélkül mi — a kisebbségi szerződések
éppen e bölcs tétel körül forognak. Ezek az omi-
nózus irományok éppen azt akarták, ha ugyan
valóban akarták, hogy e tétel igazsága fennen
ragyogjon és uralkodjék az új Európa felett:
arra próbáltak némi biztosítékokat szerezni, ha
ugyan próbáltak, hogy az utódállamok győztes
népei ne cselekedjenek semmi olyat az uralmuk
alá adott kisebbségi nemzetekkel, amit — nem
kivántak és nem kívánnak ma sem maguk-
nak!...

Ime, így fest a biztonság, mit a nemzetközi
jog ad, már elméletben is. Hol van pedig még et-
től a gyakorlat.

A beszédje végén így kiáltott fel **Micescu**:
Nincsen szükségünk több mesterséges romá-
nokra!

Ennek az óhajnak csak tapsolhatunk. Miért
teszi azonban felelőssé ezért éppen a nemzet-
közi szerződéseket? Ezek a szomorú íráskok,
melyeknek azok — a zsidók — vették a leg-
kevésbé hasznát, akik szerkesztették, egyre
csak nyelvi, faji és vallási kisebbségekről be-
szélnék, míg Romániának 1932-ben meghozott
alkotmánya egyetlen három soros törvényza-
kasszal románokká avatta ennek az országnak
egész lakosságát nyelvre, vallásra és faji ere-
detre való minden különbségtétel nélkül. A
közoktatási rendszer pedig, mit erre az alap-
okmányra felépítettek, 15 esztendő óta mindent
megtesz, hogy ezt az elméleti kijelentést gyako-
rlati valósággá gyúrja és minél nagyobb
számban állítson elő — mesterséges románo-
kat?

A joggal, úgy látszik, semmire sem me-
gyünk. A logikában sem bízhatunk túlságosan
eféle tünetek után. Marad az, amit egymásnak
tudunk megadni: a nemzeti szolidaritásnak tár-
sadmái ée gazdasági gyümölcsei.

(Skin.)

**LETETTE AZ ESKÜT MURESMEGYE
UJ MEGYEFŐNÖKE.** Bucuresti. Saját tud.
Tegnap letette az esküt **Z. Man**, Muresmegye
új prefektusa.

**Lesújtó az érettségi eredmény az odorheiu
bizottságnál.** Odorheiu. Saját tud. Annak idején
jelentettük, hogy az Odorheiu vizsgáztató éret-
tségi bizottság előtt az érettségire állott jelöltek-
nek hetvenöt százaléka átlment az írásbeli vizs-
gákon. Amennyire megnyugató és biztató volt az
írásbeli, éppen annyira szomorú és lesújtó a szó-
beli vizsga eredménye. A gheorgheni áll. liceum-
ból 31 jelentkező közül átlment 13; a merurea-
ciuci római katolikus főgimnázium 11 növendéke
közül 4; a mediasi ev. liceum 7 növendéke kö-
zül 4; a sighisoarai áll. liceum 5 növendéke kö-
zül 3; a sighisoarai ev. liceum 4 növendéke kö-
zül 1; a I. G. Ducai unitárius liceum 11 növen-
déke közül 4; az odorheiu római katolikus li-
ceum 11 jelöltje közül 4; az odorheiu áll. li-
ceumból 31-en jelentkezték érettségire. Ezeknek
vizsgáztatása e sorok írásakor még folyamán-
ban van.

Felvétel a radnai asszisi Szent Ferenc Leányai betegápoló nővérek rendjébe. Asszisi Szent Ferenc leányai rendjébe felvételt nyerhetnek mindazon hajadonok, akik 15 életévüket betöltötték. Istennek akarják szenteli életüket és a betegápoláshoz hivatást érznek. További felvilágosítással a tartományfőnöknő szolgál. Levelek a következő címre küldendők: Surori de Caritate St. Francisc de Assisi. Radna. Str. Avram Jancu, No. 23. jud. Arad.

HALÁLRAÉGETT EGY MUNKÁS A VAGONGYÁRBAN. Satu-Mare. Saját tud. A satumareli Unió vagongyárban ismét halálos szerencsétlenség történt. Valusan István munkás a rézolvastóban dolgozott, ahol eddig meg nem állapított okból felborult az egyik kazán és az izzó, folyékony réz a szerencsétlen munkásra ömlött. Azonnal kórházba szállították, ahol anélkül, hogy eszméletét egy percre is visszanyerte volna, kiszáradott. A rendőrség erélyes nyomozást indított annak megállapítására, hogy a borzalmas szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

EGYSZER EGY KIRÁLYFI, MIT GONDOLT MAGÁBAN... Athenből jelentik: Pál herceg, görög trónörökös hazaérkezett Londonból és Korfuba utazott bátyjához, György királyhoz. A trónörökös útját görög politikai körökben nagy figyelemmel kísérik, mert azt hiszik, hogy az kapcsolatban áll a trónörökös tervezett morgantikus házasságával. A trónörökös, mint ismeretes, Commandaros gyáros leányát akarja feleségül venni, akivel Angliában ismerkedett meg golfozás közben. A görög lapoknak megtiltották, hogy az ügy részleteiről tudósításokat közöljenek.

Lázítás vádja alól felmentett tanító. Satu-Mare. Saját tud. Libik Árpád culciumi felekezeti tanító meggondolatlan italozásának alaposan megadta az árát. A kocsmában öszetalálkozott a csendőrmesterrel, akit asztalához hívott és pálinkát fizetett neki. Négy órai ivászat után politikai terepre terelődött a társalgás. Az őrmester elemezni kezdte a tanító nevét és kisütötte, hogy Libik nem magyar, ami ellen a borgőzösféjű ember élénken tiltakozott. Az őrmester vallatni kezdte, milyen érzelmű és meg van-e elégedve a sorsával. Libik azt felelte, hogy ő becsületese román állampolgár. Az állammal szemben maradéktalanul teljesíti a kötelességét, magyar nemzetiségét azonban nem tagadja meg. Az őrmester másnap az őrsre idézte és lázításért eljárást indított ellene. A törvényszék kedden felmentést hozott azzal az indoklással, hogy a nemzetiségi hovatartozás hangoztatása nem büntetendő cselekedet.

Új alpolgármestereket választott Mercurea-Ciuc város. Saját tud. Az új közigazgatási törvény 59. szakasza értelmében kisorsolt városi tanácsosok helyébe választott dr. Zakariás Jenő, Holló Gábor, Hajdu Áron, Takács Lajos, Berei Ferenc, Bakcsy Károly és Elthes Károly új tanácsstagok a hétfőn délután tartott ülésben tettek le a hivatalos esküt. Dr. Oțetea Valér megyefőnök kezébe. A megyefőnök javaslatára csak Nessinger Géza villanytelevízió főgépész megbízatását utasította vissza a közgyűlés, azzal az indoklással, hogy nem bírja az állam nyelvét. Nessinger különben a Munkakamara kiküldöttje volt és így helyébe új jogszertint tagot kell kiküldeni. Az új tanácsosok megbízatásának igazolása után tisztújításra került sor. Polgármester maradt Victor Faroga. Alpolgármesteri állásra 28 szavazatot kapott Biró József munkakamarai elnök, 15 szavazatot Bakó Kálmán tanár és 12 szavazatot Neamtu Emil. Biró és Bakó közmegelegedésre látták el eddig is az alpolgármesteri teendőket és nem kétséges, hogy a belügyminisztérium őket fogja megerősíteni állásukban. A tisztújítás után a különböző szakbizottságok megalakítására került sor.

Satumareli híradó. Saját tud. A Hildegarda római katolikus egyházi énekkar zászlószentelésére erélyen folynak az előkészületek. Vasárnap reggel 9 órakor ünepi főpapi szentmise lesz a Hildegardában, ahol megáldják az énekkar gyönyörű zászlóját. Délelőtt diszközgyűlés keretében dr. Inczédi Joksmán Ödön, a Dalosszövetség elnöke mond avató beszédet, amit az arany- és ezüstszegek beverése követ. Délután díszhangverseny lesz a Cecil nagytermében, ha azonban erre nem jön meg az engedély, templomi hangversenyt tartanak. A Hildegarda énekkar ünnepén résztvesznek az összes satumareli dalárdák. — A városban ismét felütötte fejét a vérhas. Dr. Bolchis György városi tisztí főorvos megtette a szükséges intézkedéseket. — A pénzügyminiszter régebbi rendelete értelmében a július 1-én esedékes vált évnegyed adóját most ötszázalékos kedvezményrel lehet fizetni. — Jelentették, hogy a város árverést hirdetett Ferencz József és Rákóczi Ferenc arcképeinek eladására. Az árverésen egyetlen vevő sem jelentkezett, mire új árverést tűztek ki.

EGY VILÁGHIRŰ ÁZSIAI TIBET-KUTATÓ — MEGBUKTATTA A MONT EWEREST... Londonból jelentik: Szenzációs bejelentéssel lepte meg a világot Formann Harisson, világhírű ázsiai Tibet-kutató. Bejelentette, hogy nem a Mont Everest a világ legmagasabb hegye, hanem Tibet északi részén van egy még magasabb hegy-óriás, az Ammi Machin, mely az eddigi hozzátétőlegesen megállapítások szerint kilencz ezer méter magas. Ő maga fog majd pontosabb vizsgálatokat végezni.

Veszettmacska garázdálkodása. Timisoara. Saját tud. Hanni Mária negyedik kerületi lakosnő macskája megharapta Pfalzer Laura özvegy-asszonyt. Miután a macska veszettgyanusnak tűnt, az özvegy sógora, Veres Gyula műszerész kizívta a sebet, ahogyan az a „viperaharapásoknál szokás”. A macska közben gazdáját, Hanni Máriát is megharapta, majd kimúlt. Az állatorvos megállapította, hogy a macska veszett volt. A két asszonyt erre beutalták a cluji Pasteur-intézetbe. Hatósági intézkedésre azonban Veres Gyulának is Clujra kellett mennie, mivel nincs kizárva, hogy a seb kizívása által a nyálkahártyán keresztül inficiálódott.

Végre egy üdvös vetélkedés két társasgépkecs tulajdonos között. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Évek hosszu során át Octavian Bărbat szesznagykereskedő cég bonyolította le a társasgépkecs forgalmat Plaesi de jos casini község és Mercurea-Ciuc között. A negyvennégy kilométeres utszakon a Bărbat cég kizárólagos joggal és engedéllyel tartotta üzemben a társas-gépkecsjáratot és a körülményekhez képest a viteldij meglehetősen magas volt. De így is kényelmesebb volt, mint Tusnad, Sânsimion állomásokra fuvarral lemenni és onnan vonattal közelíteni meg a megyeszékhelyet. Alig pár hete egy másik társasgépkecs-járat indult. Ekkor megkezdődött a két engedélyes között, az utasközönség örömeire, az üdvös vetélkedés. Ezidőszent a viteldij éppen a fele mindkét gépkecsjáraton, mint az régebben volt. Nyolcvannégy leiter menet-jövet meglehet tenni a jelentékeny távolságot. Sőt a jegy egy egész héti érvényes. A Bărbat cég részéről további engedelmények is várhatók, mert bírja tőkével. Ugyanez azonban nem mondható versenytársáról. Így a közönség egyelőre tömegesen pártolja mindkét gépkecsjáratot. Csak nehogy korai legyen az öröm, mert könnyen lehetséges, hogy „kartell”-t köt a két engedélyes vállalkozó. Igaz, hogy ebben az esetben, a régi árak érvénybe léptetésével egyik vállalkozás feltétlenül csődbe megy.

Temetések. Elek Sándor nyugalmazott vilamos-jegyszedő 52 éves korában meghalt. Temetése szerdán délután 6 órakor lesz a selesui rét 4-es utca 9. számú háztól a venetiai temetőbe. — Joan Gh. Sana 76 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz a Biserica utca 37. számú háztól a Rulikovszky-temetőbe. (Caritas.)

Virágminták a nyári női ruhákon.

Két csinos nyári ruhát mutatunk be olvasóinknak. A virágmintá dominál a nyári divatban és a selyem, vagy a vászon ruhák egyaránt sűrűn telesztöttek nyomatott virágmintákkal készülnek.

* Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bálizgalmat, vértöndulást, szorongást vagy szindobogást érez, igyék minél előbb egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epe-kiválasztást fokozza, az anyagcserét megélienkíti és a vérkeringést felrészíti. Az orvosok ajánlják.

Zürichi zárlat. Párizs 16.92, London 21.67 egy-negyed, Nemyork 436.87 fél, Brüsszel 73.57 fél, Milánó 23, Amszterdam 240.05, Berlin 175.25, Bécs — schilling 81.80, Prága 15.25, Varsó 82.95, Belgrád 10, București 325.

Vasvillát fogott a végrehajtóra — egyhónapi elzárásra ítelték. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Becze Dónát ciceui gazdálkodónál 514 lei adóért foglalást vezetett Popescu Ioan végrehajtó és a lefoglalt gazdasági szekeret elakarta vitetni. A gazda erre vasvillát ragadott és megakadályozta a szekér elszállítását. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével egyhónapi elzárásra és kétezer lei pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet végrehajtását azonban három évre felfüggesztette.

* Az oradeai Szent Orsolya Zárdában folyó év szeptemberében továbbképző tanfolyam nyílik, ahol modern nyelveket, gyorsírást, gépirást, kézimunkát, szabást, varrást, festést, kereskedelmi levelezést tanulnak a növendékek. A háztartásban és gazdaságban (főzés, állattenyésztés, kertészet) is gyakorlati kiképzést nyernek az intézetnek a város közelében lévő kis mintagazdaságában, ahova hetenként kimennek. Bővebb utasítást az intézet ad. Orsolya-zárda, Oradea.

Az egyházak ingatlanai után nem kell ingatlanegyenértékadó fizetni. Az ilfovi törvényszék rendkívüli jelentőségű döntést hozott egy konkrét peres ügyben, amennyiben kimondotta, hogy a bélyegtörvény értelmében az egyházközségek tulajdonát képező ingatlanok után nem kell ingatlanegyenértékadó fizetni, ha a szóbanforgó épület egész jövedelmét egyházi célokra fordítják.

BÍRÓSÁGI BÉKÉT KÖTÖTT A REGÉNYHŐS A REGÉNY SZERZŐJÉVEL. Targu-Mures. Saját tud. Régóta húzódo, érdekes rágalmasági- és becsületsértési ügyben kötötték bírósági békét a napokban Targu-Muresen jelentős szerepet betöltött egyének. Costin, városi zeneiskolai igazgató négy évvel ezelőtt egy könyvet adott ki „Négy lábú sólymok” (Soimii cu patru picioare) címen. A könyv egyik hőseben Tatulea, vármegyei főállatorvos magára velt ismerni s minthogy sértőnek találta magára nézve a beállítás, a szerző ellen pert indított. Az ügyben több tárgyalást tűztek ki, de ítélet-hirdetésre nem került sor. Legutóbb, a regény kulcsregény jellegének eldöntése végett Isac Emil és Jonel Todorescu, ismert román írókat idézték meg, mint szakértőket, de érdembeli tárgyalásra ezuttal sem került sor. A pörben álló feleket az új büntetőtörvénykönyv értelmében a bíróság most békülésre szólította fel és a felek hajlandók is voltak kibékülni. A bíróság megszerkesztette a bírósági béke jegyzőkönyvét, amely szerint Costin Maximilian erkölcsi kártérítés címén fizet Tatulea főállatorvosnak 20 ezer lei és a román lapokban bocsánatkérő nyilatkozatot tesz közzé. A bírósági békét mindkét fél elfogadta s így az ügy befejezést nyert.

A Balaton ismeretlen holttestében minden kétséget kizáróan felismerték a sikkasztó budapesti gazdasági főtanácsost. (Budapest.) A napokban a Balaton egy öngyilkos hulláját vetette a partra, majd megtalálták a Balatonon azt a csónakot is, amelyben az ismeretlen férfi magát szívenlőtte és a Balatonba fordult. A csónakban megtaláltak az öngyilkos otthagott ruháit is. A holttest ugyanis, melyet a Balaton kivetett, meztelen volt, csupán harisnya és cipő volt rajta. A nyomozó hatóságokban mingyárt az a gyanu merült fel, hogy a Balaton halottja az eltűnt Surgoth Jenő, gazdasági főtanácsossal azonos. A rendőri bizottság a hozzátartozókkal együtt most megállapította, hogy a csónakban, amelyben az öngyilkosság történt, valóban Surgoth Jenő ruhái voltak. Felnyitották az eltűnt gazdasági főtanácsos lakását és ott megtalálták azt a mellényt, amely a csónakban talált zakköltözethez tartozik. Ezenkívül sok gallert és inget találtak, melyek azonos származásúak a csónakban talált fellelővel.

Debréndből jelentik: A Surgoth-ügy vizsgálóbírája elrendelte a Balaton-Szabadiban eltemett holttest kihantolását, mert a jelek és vallomások arra mutatnak, hogy a Balaton halottja azonos Surgoth Jenővel.

Színes pasta

Chicago liliputi milliomas, a híres amerikai „Mike” végrendeletileg hagyta vagyonát egy Chicago melletti liliputi város alapítására. A végrendelet szerint a liliputi várost száz házból kell felépíteni, még pedig oly formán, hogy az amerikai törpék kényelmesen mozoghassanak benne, azaz a kilincsek ne legyenek túlmagasan, a léposóknél vegyék figyelembe az ő lépteik kicsinységét és hogy az összes közüzemi eszközök az ő mértékükhöz legyenek alkalmazva. A liliputi várost a stílszerűség kedvéért egy liliputi építész fogja megvalósítani.

Amerikában él Robert Wadlow, világ legmagasabb embere, aki tizennyolcéves korára 2 méter 53 centiméter magasságot ért el. A félszeg, szemüveges fiatalember minden tudományos statisztika megállapítása szerint már ma is túlhaladott minden élő és elhalálozott óriást, akiről csak tudunk. Az orvosok fellevései szerint Wadlow valószínűleg a 2 méter 70 centiméter magasságot is el fogja érni huszonégy esztendőskoráig. Rendkívüli magasságát orvosai a mellékvesék túlságos aktivitásának tulajdonítják, amelyeket operatív úton pár évvel ezelőtt még orvosolni lehetett volna, a szülők azonban nem egyeztek bele az operatív beavatkozásba. Az amerikai óriás apja mérnök és a család minden tagja normális testalkatú. A fiatal óriás legkedvesebb sportja az úszás és egyetlen vágya, hogy ügyvéd lehessen.

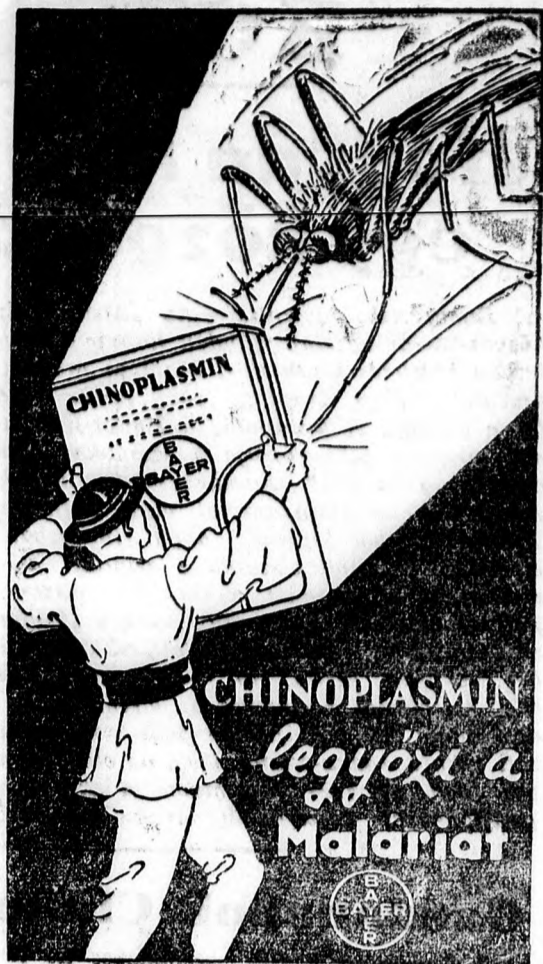
Tokióban az egészségügyi minisztérium statisztikát csinált Japán népek halált okozó betegségeiről. Az összes japán kórházak jelentéseit bekérték és érdekes eredményre jutottak. Még pedig arra, hogy a japán népnek van a világon a legegészségesebb szíve. A szívbaj, az angina pectoris és a többi vérkeringési betegségek amelyeknek Európában és Amerikában annyi ember esik áldozatul, Japánban a legritkább betegségek közé tartoznak. A rák is nagyon ritka betegség Japánban, ahol százezer haláleset közül lefeljebb heten halnak meg szívbajban vagy rákban. Európában, Oroszországban 153 a százezer halottra eső szívbajkozta halál.

Varsóban egy öreg műkereskedő azzal a kétes hírnévvel dicsekedhetik, hogy ő rendelkezik a világ legnagyobb ördög-gyűjteményével. Az öreg műkereskedő évtizedek óta mintegy specializálta magát az ördögöket ábrázoló képek és szobrok gyűjtésére. Életpályáján sok ilyen képhez és szoborhoz jutott és kétségtelen, hogy a világon nincs ehhez hasonló ördög-gyűjtemény. A szlávlakta területeken nem is volt nehéz a műkereskedő számára ördögöket ábrázoló képeket és szobrokat gyűjteni, mert éppen a szláv irodalom és művészet az, ahol a legtöbbet szerepel az ördög. Régi közmondás pedig, hogy nem jó az ördögöt a falra festeni, mert megjelenik és így valószínűleg senki sem irigyli a bolondos öreg műkereskedőtől extravagáns gyűjteményét, sőt az volna a legjobb, ha valami különös szerencse folytán a műkereskedő távollétében az egész elégne. A műkereskedő öreg házvezetőnője legalább is ezt a felfogást vallja.

Németországban hadat üzennek a romlott gyümölcsnek. Egy rajnaparti gyümölcsstermesztőnek éveken át tartó kísérletezések után sikerült megtalálnia azt a szert, amely tökéletes biztosítékot nyújt a gyümölcs romlása ellen. A szert, amelynek vegyi összetétele egyelőre titok, oldat formájá-

ban készítik el. Ha a gyümölcsöt ebbe az oldatba bemártják, tartós, de hajszálvékony, átjárható réteg borítja be, amely hónapokra megakadályozza a gyümölcs mindennemű elváltozását. Különös előnye a német feltaláló nagyszerű találmányának, hogy a szerrel kezelt gyümölcsöt meg sem lehet különböztetni a frissen szedett, természetes gyümölcstől és a gyümölcs zamata is a régi marad. Minthogy a birodalmi kormány a négyéves terv keretében általános rohamot hirdetett az élelmiszerek és anyagok romlása ellen, máris minden intézkedés megtörtént, hogy a kitűnő találmányt, a birodalom összes gyümölcstermesztői használhassák a jövőben.

Perzsiában, mint általában a kevésbé művelt országokban, rendkívül elszomorító a vakok helyzete. Perzsa tízmillió lakosa közül 200.000 a vakok száma. Az éghajlat szélsőségei, a higiénia követelményeinek szinte teljes hiánya, a fertőző betegségek gyakorisága okozták ezt a feltűnően magas arányszámot, amely az átlagosnak több mint húszszorososa. Európai keresztény missziók 1924 óta munkálkodnak a szerencsétlen vakok helyzetének megjavításán, a perzsa kormány azonban érthetetlen okokból folyton akadályokat gördít tevékenységük útjába. Teberisben és Ispahanban német keresztény misszió működik, itt Christoffel misszionárius a lelke a munkának. Ő alkalmazta a pontírást a perzsa nyelvre és negyven világtalant tanít jelenleg írni és olvasni. A vak leányok varrást, kölést, főzést és takarítást tanul-

nak, a fiúk Teberisben kosárfonást, Ispahanban pedig gyékényszövést tanulnak. Christoffel atya legközelebbi terve, hogy a világhírű perzsa szőnyeggyártás titkait a vakokkal is megismerteti, hogy így biztos kenyeret adjon a kezükbe és megvesse az alapját a további missziós munkának.

Néhány nap

és megkezdí nyaralását...

VÁSÁROLJON

MÉG MA SORSJEGYET

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉKRA

Gondoljon arra, mekkora lesz öröme, ha visszatérve,

EGY MILLIÓT FOG TALÁLNI

KÖZGAZDASÁG

Hogyan látja az „árletörést“ egy közgazdasági szaklap

Bucurestiből jelentik: Az „Argus“ című közgazdasági napilap minden hónap első napjaiban részletes kimutatást közöl az árakról és kimutatja, hogy drágult, vagy pedig olcsóbb lett-e az élet. A kimutatás a Viator-féle módszer alapján csoportosítja a számokat oly módon, hogy az 1916. augusztusában kialakult árakat 100-as alapszámmal veszi számításba. A kimutatásból kitűnik, hogy júniusban az élelmicikkek index-száma 9 ponttal alacsonyabb, a ruházati cikkeké, viszont 77 ponttal emelkedett az index-szám, a „különböző“ gyűjtőnév alatt összefoglalt cikkek — lakbér, szappan, tűzifa, stb. — árai nem változtak. Az elmúlt hónapban az élelmicikkek index-száma 3650, májusban 3659 volt, a ruházati cikkek index-száma 4305, az előző hónapban kialakult 4228-ol szemben. A „különböző“ gyűjtőnévvel összefoglalt áruk index-száma

3429. Az általános megélhetést mutató szám a májushavi 3771-ről 3794-re emelkedett.

A ruházati cikkek közül a kalap, a harisnya és gyapot drágult, az index-szám szerint 100, 400, illetve 200 ponttal. Érdekes, hogy míg az élelmicikkek közül a hus 100, a hal pedig 400 ponttal olcsóbb lett, viszont bizonyos tejtermékek háromszáz ponttal drágultak. A számadatokat fővárosi viszonylatban állították össze s így bizonyos eltérések mutatkoznak, ha az ország különböző vidékeinek helyzetét vizsgáljuk, mindenesetre azonban irányelvként szolgálhat országos vonatkozásban is. Sajnos, a mi vidékünk, valamikor mesebeli olcsóságról híres vidék sem képez kivételt ezidén, mert minden vonalon, így a főzelék- és gyümölcsfélék árainál is tapasztalhatjuk, hogy az árletörést szép szavakkal és bejelentésekkel nem lehet letörni...

Gazdanapok Clujon

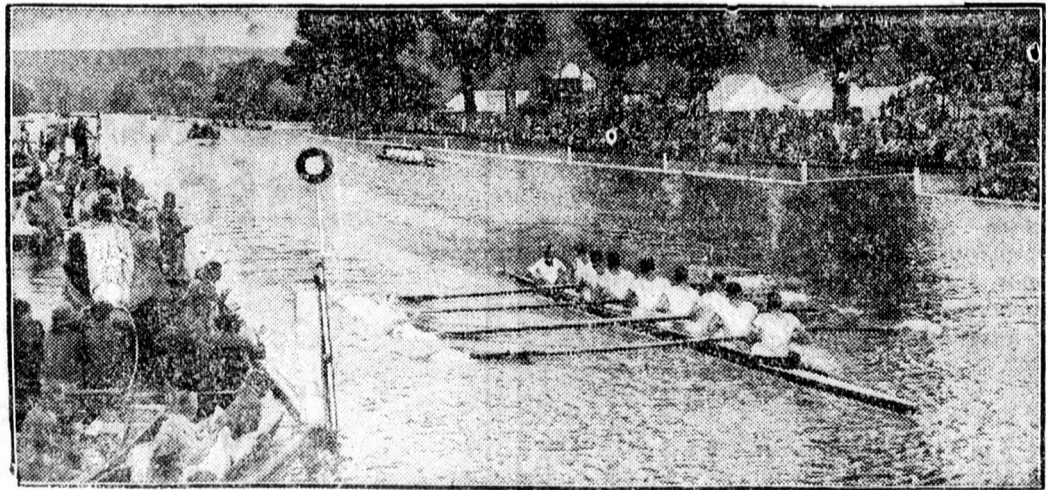
A Gazdasági Egylet szeptember hó 19—20. napjain gazdanapokat rendez, amelynek programját most állítja össze az egyesület. 19-én, vasárnap reggel a Magyar-utcai református templomban tartandó ünnepi Istentisztelet vezeti be a gazdanapot. Ezután a szeptember 19—20-ra rendezett mezőgazdasági és ipari kiállítást nyitja meg az egyesület, amelynek céljára az EGE átadta székházát és telkét. A kiállítás ünnepélyes megnyitását bankett követi és délután a clujai magyar gazda dalárdák részvételével a református theologia disztermében gazdasági szakelőadásokkal kapcsolatos diszközgyűlést tart az egyesület. Este a magyar színházban gazdasági tárgyú díszelőadás lesz, ugyancsak a magyar gazda dalárdák részvételével. 20-án, hétfőn délelőtt ekeversenyt s gazdaságigépbemutatót rendez az egyesület a határban, amelyen a legmodernebb gazdasági gépeket és ekéket fogja működés közben bemutatni a gazdaközönség előtt a nagyobb gazdasági gépgyárak részvételével. Erre a gépbemutatóra nemcsak a clujai gazdák fognak nagyobb számban összerögni, hanem a távolabbi vidékek gazdái is nagy számban fognak eljönni. A kiállítás részletei a július hó 11. napjára összehívott rendkívüli közgyűlésen fognak megállapítani. A kiállításon nemcsak gazdák, hanem a gazdasági gépgyárosok s kézműiparosok is részt vesznek. A rendezőség a kiállításra meghívót úgy a Mezőgazdasági, mint a Kereskedelmi és Ipar-kamaráknak, valamint az E. G. E. és a clujai Iparos Egyletnek is küldött és felkérte, hogy a kiállítás rendező és bíráló bizottságában is képviseltesék magukat. A kiállítók jutalmazására az egyesület érmeiken kívül, pénzdíjakat is tűzött ki. A díjak kítűzésére a társ- és rokon intézményeket, valamint a városi tanácsot is felkérte az egyesület.

A MÉZÁRAK. Az idei esztendőben a méz-szezon igen gazdagnak indult, de a hosszán tartó szárazság a méhészek vérmes reményeit igen lecsappantotta. A szárazság miatt a virágoknak nem volt nektár tartalma és ezért a méhek nem tudtak hordani. Több méhész méhcsaládjaival vándorútra kelt, nedves erdő-irtások virágainak kihasználása céljából. A vándorméhészek igen szép eredményeket értek el. Az EME régóta biztatja és bátorítja tagjait a méhekkel való vándorlásra és ennek már kezd nyoma mutatkozni. A több méztermés miatt azonban az árak nem csökkennek. A mézszüret alkalmával termelőknél a méz nagybani ára kg.-ként 35 lei és 40 lei.

Fizetéképtelen lett a Banat legnagyobb borkereskedőcége

Az ötvenéves cégnek hétmillió lei a passzívja

Timișoaráról jelentik: A Banat legnagyobb borkereskedőcége, a Kláber László cég a timișoarai törvényszéken kényszerregyezséget kért. A hír szakmai körökben a legnagyobb feltűnést keltette, mert a Kláber-cég Teremia-Maren ötven év óta áll fenn. A cégtulajdonos eredetileg a Sopron vidékéről a Banatba került Kláber Dávid volt, akitől az üzlet vezetését négy évvel ezelőtt fia, Kláber László vette át. A Kláber-cég a háboru előtt az egykori monarchia egyik legnagyobb borexportőre volt, mivel ebben az időben a banati olcsó borokat nagy mértékben használták fel a hegyi borokkal való keverésre. A Kláber-cég 5.700.000 lei vagyon mellett hétmillió lei kötelezettséget tüntet fel és hitelezőinek ötévi részletekben fizetendő negyven százalékos egyezséget ajánl fel. A tartozások közül hárommillió esik a banktartozásokra, a többi áruhitelező. A cég fizetéképtelensége onnan származik, hogy nagymennyiségű bort vásárolt össze, amelyen az időközben bekövetkezett áresés folytán hatalmas veszteségeket szenvedett. A Kláber-cég kényszerregyezsége újabb bizonyítéka annak a szomorú helyzetnek, amelybe Románia borkereskedelme a kivétel üzlet megszűnése és az elhelyezési nehézségek következtében került.

A Henley-Regatta.

A napokban zajlott le a Themzén, London melletti a Henley-Regatta, melyen az oxfordi kollégium csapata győzött, 7:25 másodperccel. Kapunk a győztes csapat célbaérkezésekor készült.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén. Oradea, Strada Regale Carol II. No. 3.

* Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyének-nél a bélmozgást reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz csakhamar megélénkíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabadabbá teszi s a gondolkodó és munkaképességet emeli. Az orvosok ajánlják.

A Cluj Gazdasági Egyesület közgyűlése. A Gazdasági Egylet folyó évi július hó 11-én, vasárnap délután 4 órakor a Mareschal Foch-utca 115 szám alatti református elemi iskolában rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlésre az egyesület most bocsátotta ki a meghívókat. A közgyűlésnek két fontos tárgya van. Az egyik a szeptember 19—20. napjain Clujon rendezendő mezőgazdasági és ipari kiállítás előkészítésének megbeszélése, a másik pedig egy hitelszövetkezet alapítására vonatkozó javaslat megbeszélése. A közgyűlés iránt a közgazdák körében igen élénk érdeklődés nyilvánul meg városszerte.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Lakás

Kiadó
3 szobás modern lakás augusztus 1-re. Oradea, Lahovári-utca 8.

Kiadó
augusztus 1-re össz-komfortos 4 szobás lakás. Oradea, Strada D. Cantemir 25. szám.

2 szoba
mellékhelyiséggel azonnalra kiadó. Oradea, Str. Bratianu 52.

Keresek
lehetőleg a központban 1 vagy 2 szobás lakást, mellékhelyiségekkel. — Címeket: „Pontos fizető, gyermektelen“ jellegere a kiadóba kérek.

Kiadó
uri családnál a központban különbejárato, elegánsan burorozott utcai szoba. Oradea Str. Bratianu 21.

Kiadó
egy és kétszobás lakás. Oradea, Str. Codrilor 11. Strand mellett.

Alkalmazás

Mindenest
éves bizonyítvánnyal augusztus 1-ére keresek. Jelentkezni csakie délelőtt, Delavrancea-u. 30. sz. em. Oradea.

Adás-vétel

Ajtófélfa
(2.60x1.50) kettős ajtóval eladó. Oradea, Str. Take Jonescu No. 6.

Eladó
2 lakrészből álló ház. Rätul Comendantului, Str. Vaporului 10.

Vasestergapad
150 cm. csucstávolságu eladó. Bozsák sodronyarugyár, Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 57.

2 darab
jókabban levő gyermek vaságy eladó. Antal, Oradea, Strada Aurel Vlaicu 35. szám.

Jókabban
levő szabó vasalót és szénkályhát veszek. Simay, Oradea, Strada Alexandri 44.

Különféle

Biztosan megszabadul
a sváb és ruszli bogártól, ha „Neotox“ irtószert használ. Még ma próbálja ki. Kapható Oradeán: Ajtay gyógyszerteremben. Str. Vlahuta 46. szám.

Üdvari burorozott szoba
kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 27.